

Berget – en plats mellan himmel och jord

Interreligiöst bibliodrama 7-8 april 2013, Stockholm

Första gången i Sverige

Den första interreligiösa bibliodramaworkshopen i Sverige ägde rum den 7-8 april 2013 i Stockholm. Bakom projektet stod Bibliodramasällskapet i Sverige tillsammans med Centrum för religionsdialog i Stockholms stift och Sensus studieförbund. Projektet är det första i en rad projekt som Bibliodramasällskapet planerar tillsammans med studieförbunden Sensus och Bilda. Planeringen har pågått sedan maj 2012. Workshopen förbereddes genom ett förseminarium i nov 2012, då tre personer från judisk, muslimsk och hinduisk tradition fick möjlighet att pröva på det bibliodramatiska arbetssättet. Dessa personer har haft en rådgivande funktion i planeringen, men endast en av dem hade möjlighet att delta i workshopen. Ledare för workshopen var *Corinna Friedl*, Malmö, bibliodramaledare och sjukhuspräst och *Birgitta Walldén*, Uppsala, bibliodramaledare och diplomerad psykodramatiker. Stiftsadjunkten *Helene Egnell*, Centrum för religionsdialog, och verksamhetsutvecklaren *Ingrid Burström*, Sensus Stockholm, har också varit med i projektgruppen.

Berget – en plats mellan himmel och jord

Som tema för workshopen valdes *Berget – en plats mellan himmel och jord*. Berget används i många religiösa traditioner som en bild för mötet med det heliga, det inre sökandet, för stabilitet och beskydd. Förberedelsen av workshopen handlade bildligt talat om en vandring på oupptrampade stigar med utmaningen att söka nya vägar och hitta nya lösningar. Förhoppningen var att få en god representation av deltagare från olika religiösa traditioner. Trots stora ansträngningar att uppmuntra deltagande från icke-kristna traditioner förblev

dessa i minoritet. Återbud från flera kom sista veckan och till och med samma dag som workshopen hölls. Intresset från svenskt/kyrkligt/ickekonfessionellt håll var däremot påtagligt. Workshopen bestod till slut av 12 deltagare, varav tre från icke-kristna traditioner.

Motsägelser och nya frågor

Arbetet i workshopen utgick från korta texter från fyra olika religiösa traditioner: Koranen sure 17:37, en dikt av den kinesiske 800-talspoeten Han-shan, Ps 121 ur Tanach/Gamla testamentet samt Matt 5:14-16a ur Nya testamentet. Många av deltagarna upplevde det som positivt att texterna ibland lästes som en enda text, varvid en text från till exempel Koranen kunde påverka en text ur Nya Testamentet. Motsägelser och nya frågor uppstod genom att texterna ställdes bredvid varandra. Tiden medgav tyvärr inte en grundlig textgenomgång, något som man med fördel kan pröva när interreligiöst bibliodrama prövas igen.

En kärleksfull atmosfär

Genom bibliodramats varsamma arbetssätt uppstod en varm och kärleksfull atmosfär i gruppen som tillät deltagarna att samtala om frågor som man normalt inte talar med främmande människor om. Vad betyder Gud för mig just? Vad är helig skrift för mig just nu? Hur ser jag just nu på andra religioner? Tillsammans fick deltagarna använda bibliodramats kreativa och estetiska uttrycksmedel för att utforska texterna: en guidad fantasiresa upp till berget topp, förkroppsligande av ett ord ur texten, improvisation, helig dans, arbete med lera, en vallfartsvandring uppför berget följt av skrivande och en gemensam gestaltning av Det stora spelet. I Staden på berget förkroppsligades under spelets gång bilder och ord från texten. Det Gröna berget blev upprinnelsen till den breda och stilla Bäckan som bevattnar staden. Molnvägen förbryllade genom sin gåtfullhet, medan den allomfattande Himlen fanns med överallt där något hände i berättelsen. Dramatiken i spelet handlade om att Världens ljus måste bevakas så att det inte släcks ut av Sädsmåttet. (Texterna bifogas nedan.)

Önskan om mer

I samtal och rundor uttryckte deltagarna sin uppskattning av bibliodramat som metod. Både de som tidigare prövat på bibliodrama och de som inte gjort det blev sugna på mer, i synnerhet mer av interreligiös dialog med hjälp av bibliodrama. Workshopen upplevdes som inspirerande och utmanande. Framför allt framhölls mötet med de andra deltagarna som berikande. Några uttryckte överraskning över hur djupt berörda de blivit av samtalet och de kreativa övningarna. Flera deltagare berättade att de blivit inspirerade att använda workshopens övningar i sina egna sammanhang, i församlingsarbete, i skola eller i interkulturellt arbete med ungdomar. Från Bibliodramasällskapets sida hoppas vi att denna dialogform ska utvecklas mer i framtiden i vårt land.

Birgitta Walldén, bibliodramaledare och diplomerad psykodramatiker

Fyra texter om berget – en plats mellan himmel och jord

Och trampa inte jorden med dryga översittarfasoner; du kan aldrig borra dig igenom dess [innandömen] och inte heller kan du nå högre än bergens krön.

Koranen , sure 17:37

När människor söker efter vägen i molnen
Försvinner molnvägen
Bergen är höga och branta
Bäckarna är breda och stilla
Gröna berg framför och bakom
Vita moln i öst och väst
Om du vill finna molnvägen
Sök den inom dig

Han Shan (Kalla berget), kinesisk poet, 800-talet

En vallfartssång.
Jag ser upp emot bergen:
varifrån skall jag få hjälp?
Hjälpen kommer från Herren,
som har gjort himmel och jord.
Han låter inte din fot slinta,
han vakar ständigt över dina steg.

Tanach/Gamla testamentet, Psalm 121

Ni är världens ljus. En stad uppe på ett berg kan inte döljas, och när man tänder en lampa sätter man den inte under sädesmåttet utan på hållaren, så att den lyser för alla i huset. På samma sätt skall ert ljus lysa för människorna.

Bibeln/Nya testamentet, Matt 5:14-16a